

ЧУБАР В.Ю., магістрантка

Науковий керівник – **ГРИНЧУК Ю.С.**, д-р екон. наук, професор

Білоцерківський національний аграрний університет

УПРАВЛІННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Проаналізовано основні економічні показники молокопереробного підприємства, за допомогою яких було визначено результативність його діяльності від використання капіталу. Запропоновано шляхи удосконалення матеріально-технічного забезпечення молокопереробного підприємства.

Ключові слова: матеріально-технічні ресурси, виробничі фонди, витрати, стратегія.

Останнім часом українські потужні молокопереробні підприємства дійшли розуміння того, що в основі сучасної системи управління матеріально-технічними ресурсами має лежати стратегічний підхід. Це потребує переосмислення всього комплексу методів управління, які використовувалися багато років. Забезпечення матеріально-технічними ресурсами стає найважливішим елементом процесу стратегічного планування, де на перше місце висуваються вартісні оцінки прийнятих рішень. Пошук оптимальних управлінських рішень у системі матеріально-технічного забезпечення формується специфікою бізнес-середовища в Україні, оскільки лєвова частка витрат (близько 60%) припадає на придбання матеріально-технічних ресурсів. Отже, практичні рішення щодо зниження вартості матеріально-технічних ресурсів сьогодні є особливо актуальним. Слід також зазначити, що прийняття рішень молокопереробними підприємствами щодо управління матеріально-технічними ресурсами здійснюється в умовах високої невизначеності та мінливості економічного середовища.

Матеріально-технічне забезпечення – це процес забезпечення підприємства необхідними видами матеріально-технічних ресурсів у встановлений термін і в обсягах, необхідних для нормальної роботи. Від організації своєчасного надходження матеріальних ресурсів у потрібній кількості, певної якості та асортименту значною мірою залежить рівномірний, ритмічний випуск готової продукції, її якість та ефективність роботи підприємства [1].

Відтак важливим видом господарської діяльності підприємства є його матеріально-технічне забезпечення, оскільки від своєчасності надходження та належного використання всіх видів ресурсів на підприємстві залежить весь виробничий процес. З метою формування ефективної системи матеріально-технічного забезпечення суб'єкта господарювання необхідно враховувати питання ресурсозбереження, забезпечити безперебійне надходження ресурсів на підприємство, оптимізувати витрати підприємства, створити економічно обґрунтовані норми запасів на підприємстві, сформувану ефективну стратегію діяльності підприємства.

Таким чином одним з найважливіших завдань підприємства за сучасних умов високої невизначеності є підвищення результативності діяльності підприємства через ефективність використання основних фондів.

Проведений аналіз фінансової звітності ПрАТ «Данон Кремез» за 2018-2020 рр. дозволив проаналізувати основні економічні показники, за допомогою яких

було визначено результативність діяльності досліджуваного молокопереробного підприємства від використання капіталу. ПрАТ «Данон Кремез» входить до структури групи компаній «Молочний альянс» і являється сучасним молокопереробним підприємством із замкнутим виробничим циклом та максимальною потужністю виробництва молочної та кисломолочної продукції до 112 тис. тонн за рік [2].

Розрахуємо показники ефективності використання виробничих фондів ПрАТ «Данон Кремез» за 2018-2020 роки та проаналізуємо їх результати (табл. 1).

Таблиця 1- Аналіз показників ефективності використання виробничих фондів ПрАТ «Данон Кремез» за 2018-2020 роки

Показник	Роки			Відхилення 2020 р. / 2018 р.	
	2018	2019	2020	тис. грн	%
Середньорічна вартість основних фондів, тис. грн	474474	492198	494874	20400	4,3
Виручка від реалізації продукції тис. грн	1498917	1543819	1548988	50071	3,3
Чистий прибуток (збиток), тис. грн	156159	81898	-35291	-191450	-123
Фондовіддача, грн/од. основних засобів	2,61	2,73	3,05	0,44	16,9
Фондоозброєність, грн/працівника	1546	1443	1398	-148	-9,6
Рентабельність основних фондів, %	32,9	16,6	-7,13	-40,03	-122

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ПрАТ «Данон Кремез».

З отриманих результатів таблиці 1 видно, що показник середньорічної вартості основних фондів протягом досліджуваного періоду поступово зростає, що свідчить про ріст виробничого потенціалу підприємства. Так, у 2019 р. порівняно з 2018 р. на 17724 тис. грн, а у 2020 р. порівняно з 2019 р. лише на 2676 тис. грн. Виручка від реалізації продукції також має тенденцію до збільшення, у 2019 р. порівняно з 2018 р. даний показник зріс на 44902 тис. грн, а у 2020 р. порівняно з 2019 р. лише на 5169 тис. грн. Чистий прибуток з 2018 р. до 2019 р. різко знизився на 74261 тис. грн., а у 2020 р. підприємство отримало збиток у розмірі 35291 тис. грн. У значеннях показників фондовіддачі спостерігається поступове зростання, а у значеннях показників фондоозброєності та рентабельності основних фондів спостерігається зниження, і у зв'язку із збитковістю ПрАТ «Данон Кремез» у 2020 р. відповідно і рентабельність становила -7,13%. На нашу думку, для того щоб підвищити ефективність використання основних засобів праці та підвищити рівень виробничої потужності на підприємстві, необхідно збільшити інтенсивність використання та навантаження основних фондів.

Отже, найважливішою умовою реалізації виробничого потенціалу молокопереробного підприємства та зміцнення його конкурентних позицій на ринку є раціональна організація та ефективне управління матеріально-технічним забезпеченням. Однією з найважливіших ланок стратегічного планування на

підприємстві є пошук шляхів підвищення ефективності використання матеріально-технічних засобів.

Таким чином можна зробити висновок, що скорочення періоду перебування матеріальних ресурсів у виробничих запасах є одним із суттєвих резервів скорочення тривалості виробничого циклу виготовлення молочної продукції. Економічне значення цього явища визначається тим, що його реалізація призведе до прискорення оборотності виробничих фондів, що в свою чергу вивільнить з обороту частину обігових коштів підприємства. Одним із основних напрямів підвищення ефективності використання матеріальних ресурсів на ПрАТ «Данон Крємез» за рахунок скорочення тривалості перебування їх у виробничих запасах є удосконалення планування поставок матеріальних ресурсів, підвищення рівня організації їх зберігання та підготовки до використання.

Список літератури

1. Костюченко Л.В. Удосконалення механізму управління системою матеріально-технічного забезпечення підприємств залізничного транспорту України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.04. Дніпропетровськ, 2009. 24 с.

2. Офіційний сайт ПрАТ «Данон Крємез». URL: <https://milkalliance.com.ua/company/enterprises/yagotinskij-maslozavod>

УДК 338.515:631.115.11

ЧУБІНСЬКА Н.О., магістрант

Науковий керівник – **ВАРЧЕНКО О.О.**, доктор PhD

Білоцерківський національний аграрний університет

ХАРАКТЕРИСТИКА МЕТОДІВ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ТА ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ДОХОДІВ ДОМОГОСПОДАРСТВ

Розглянуто економічну сутність поняття «домогосподарства» та узагальнено підходи до оцінювання рівня сукупних доходів населення країни. Узагальнено теоретичні засади регулювання доходів, висвітлено методи розрахунку рівня та диференціації доходів населення та рівня бідності, а також зроблено висновок про доцільність використання комплексу показників з метою встановлення обґрунтованої оцінки.

Ключові слова: домогосподарство, сукупні доходи населення, реальний наявний дохід, нерівність доходів.

Важливим питанням на сьогодні є обґрунтування підходів до оцінювання рівня сукупних доходів населення країни та встановлення їх нерівності, що дозволить об'єктивно оцінити рівень якості життя та їх купівельної спроможності. Зазначимо, що при оцінюванні грошових доходів виникають труднощі, які статистика вирішує наступним чином: при встановленні нерівності доходів окремих індивідів, а більшість населення проживають у сім'ях, розраховується середньодушовий дохід сім'ї; з метою нівелювання нерівномірності надходження доходів упродовж року розраховуються середньорічні показники, а також урахування наявності диференціації доходів між окремими регіонами використовують номінальні грошові доходи.

Відомо, що в якості об'єкту дослідження доходів використовують домогосподарстві, але залежно від конкретних соціально-економічних умов це